

Läkares yrkesroll behöver värnas och uppdateras

En kollega uttryckte det drastiskt som att läkare går mot att bli patientens »personal shopper«. Att huvuduppgiften blir att lotsa och råda patienten genom sjukvårdsutbudet och att hänvisa till andra enheter när vi inte själva kan erbjuda en tjänst.

Demografi, teknisk utveckling och individualisering av samhället är faktorer som läkarkåren redan måste kalkylera med inför framtiden. Engagemanget för patienten är den självklara grundbulten.

Den så kallade tacksamhetsgenerationen är på väg bort. Rekordgenerationen (40-talisterna) är på väg att ersätta den äldsta generationen i ålderspyramiden. Det är nog ingen slump att fokus i vårddebatten just nu handlar så mycket om bemötandefrågor, valfrihet samt integritet och rättigheter i äldreomsorgen.

Frågan är hur rekordgenerationen som kollektiv klarar rollen som kund den dag många tillhör gruppen äldre sjuka med många diagnoser. Att kunna använda sin valfrihet kan då bli en orimlig belastning för dem själva. Vårdsverige behöver möbleras för dem som är faktiskt sjuka, snarare än prioritera de smått krassliga som kundunderlag.

Det finns förvisso en del vetenskapliga belägg för att befolkningen mår bra av att välja. De blir nöjda, men också mer benägna att följa råd och att stanna hos samma vårdgivare. Troligtvis präglas synsättet av de friskaste och yngsta medborgarna.

Hur ska läkarens traditionella roll då klara att på ett modernt sätt docka in i patientens nya kundroll? Inom estetisk kirurgi har läkaren ofta en roll som försäljare och patienten, i bästa fall, rollen som medveten kund. Rollförskjutningen påverkar förstås inte bara möten om estetiska ingrepp, utan också då patienten behöver läkaren som botare, lindrare och tröstare.

Ska kundens intresse styra vårdens utbud eller ska vårdbehovet bedömas utifrån den statliga prioriteringsordningen? Det här borde vara en central fråga för politiker som dimensionerar skatteuttag till vården. Om alla våra patienters vårdnotor ska konkurrera med våra kunders shoppingnotor uppstår problem.

I det postmoderna samhället söker enskilda individer efter enklast möjliga lösning. Rörlighet och flexibilitet är honnörsord och läkaren betraktas som en tjänsteman bland andra vars behandlingar värderas

och styrs utifrån nyckeltal, öppna jämförelser och dyra ackrediteringsjippon. Allt i enlighet med New Public Management-teorierna.

»Uppdrag läkare« är ett pågående projekt inom Läkarförbundet om just läkarrollen. Vi hoppas att det ska inspirera alla läkare att diskutera synen på vår nuvarande och framtida roll. För vad vi vill åstadkomma i framtiden spelar roll för hur vi bör agera i dag.

Vi inom Läkarförbundet är övertygade om att läkare är en mycket betydelsefull aktör i vården, och ska fortsatt vara så. »Uppdrag läkare« är ett gemensamt arbete som omfattar alla förbundets föreningar. Syftet är att effektivt kunna lyfta fram våra medlemmars betydelse för yrkesutveckling, bra vård och dess utveckling.

Vi behöver tillsammans definiera vad som är unikt i våra arbetsuppgifter. Vad vi efter utbildning och arbetslivserfarenheter är bäst lämpade att utföra. Läkare är förvisso en heterogen grupp yrkesmänniskor, men läkarrollen har, och bör ha, en gemensam värdegrund oavsett specialitet, ålder eller tjänstgöringsort. Vi behöver värna vår läkarroll, vår professionalism, men också hålla den uppdaterad till en föränderlig omvärld. ■

»Vi behöver också anpassa vår läkarroll till en förändrad omvärld och tänka nytt.«

Läkarrollen diskuteras under riksstämman

I dagens alltmer reglerade sjukvård förändras den traditionella läkarrollen. Det sker i en tid när också patienternas valmöjligheter och självbestämmande betonas allt mer.

Vad behöver göras för att värna en positiv utveckling av läkarrollen? Marie Wedin,

Läkarförbundets ordförande, presenterar förbundets projekt »Uppdrag läkare« och samtalar kring framtidens läkarroll med Niels Lynøe, Åsa Nilsson, Thomas Flodin och Emma Spak.

Tid: torsdag kl. 11.45–12.30 Plats: Östra scenen. ■

Marie Wedin
ordförande i Läkarförbundet
marie.wedin@slf.se

Varje vecka skriver representanter för Sveriges läkarförbund.

